

3. 2. 2003

ID: 20953

Pohrůžka bezprostředního násilí u trestného činu loupeže

Ze samotné skutečnosti, že poškozený vyhoví příkazu obviněných nelze bez jiného dovozovat že byl splněn zákonný znak trestného činu loupeže, spočívající v tom, že pachatel proti jinému „užije pohrůžky bezprostředního násilí“.

Ze samotné skutečnosti, že poškozený vyhoví příkazu obviněných nelze bez jiného dovozovat že byl splněn zákonný znak trestného činu loupeže, spočívající v tom, že pachatel proti jinému „užije pohrůžky bezprostředního násilí“.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 621/2002, ze dne 10.9.2002)

Nejvyšší soud projednal v neveřejném zasedání dne 10. 9. 2002 dovolání obviněného R. R., proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 3. 2002, sp. zn. 7 To 95/2002, v trestní věci vedené u Okresního soudu ve Frýdku-Místku pod sp. zn. 3 T 112/2001 a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se ohledně obviněného R. R. zrušují rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 3. 2002, sp. zn. 7 To 95/2002, a rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 27. 12. 2001, sp. zn. 3 T 112/2001. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. s přiměřeným použitím ustanovení § 261 tr. ř. se tyto rozsudky zrušují i ohledně obviněného R. T. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené rozsudky obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Okresnímu soudu ve Frýdku-Místku příkazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 27. 12. 2001, sp. zn. 3 T 112/2001, byli obvinění R. R. a R. T. uznáni vinnými trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. a odsouzeni podle § 234 odst. 1 tr. zák. k trestům odnětí svobody obviněný R. R. na čtyři roky a obviněný R. T. na tři roky, pro jejichž výkon byli podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazeni do věznice s ostrahou. Kromě toho byla oběma obviněným uložena podle § 228 odst. 1 tr. ř. povinnost společně a nerozdílně zaplatit poškozenému K. H. částku 29 844,90 Kč a poškozený byl podle § 229 odst. 2 tr. ř. se zbytkem nároku na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Oba obvinění podali proti rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku odvolání. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 3. 2002, sp. zn. 7 To 95/2002, bylo o těchto odvoláních rozhodnuto tak, že z podnětu odvolání obviněného R. T. byl v rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. zrušen výrok o trestu uloženém tomuto obviněnému a podle § 259 odst. 3 tr. ř. bylo znovu rozhodnuto tak, že obviněný R. T. byl odsouzen k trestu odnětí

svobody na 28 měsíců se zařazením do věznice s ostrahou, a dále tak, že odvolání obviněného R. R. bylo podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Obviněný R. R. podal prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě s odkazem na dovolací důvod stanovený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Namítl, že zjištěným skutkem nebyly naplněny znaky trestného činu loupeže, protože posuzované jednání nebylo motivováno ziskovostí a poškozenému nebylo nikým a ničím vyhrožováno a nebylo proti němu použito síly ani pohrůžky bezprostředního násilí. Uvedl, že věci, které obvinění podle zjištění soudu poškozenému vzali, ve skutečnosti zůstaly na místě činu. Navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a aby přikázal nové projednání a rozhodnutí věci.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 265i odst. 3, 4, 5 tr. ř. napadený rozsudek a předcházející řízení, pokud se týká obviněného R. R., a shledal, že dovolání je důvodné.

Skutek, v němž oba soudy spatřovaly trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák., spočíval podle zjištění Okresního soudu ve Frýdku-Místku v tom, že obvinění dne 6. 2. 2001 kolem 23.20 hodin v katastru obce K., okr. F.-M., poblíž místní komunikace vedoucí do V. přikázali K. H. svléci se do spodního prádla, což poškozený z obavy bezprostředně hrozícího násilí z jejich strany udělal, a svlečené šatstvo spolu s finanční hotovostí ve výši 4 860 ATS, 8 000 Kč, 209 DM, 100 norských korun a 20 australských dolarů mu poté vzali a z místa odjeli.

Trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. se dopustí ten, kdo proti jinému užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci. Z tzv. právní věty výroku o vině v rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku je patrné, že tento soud považoval za naplněné znaky uvedeného trestného činu, které spočívají v tom, že obvinění proti jinému užili pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci. Je však nutné konstatovat, že tak jak byl skutek zjištěn a popsán ve výroku rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku, nenaplnuje zákonný znak spočívající v tom, že pachatel proti jinému „užije pohrůžky bezprostředního násilí“. Tento zákonný znak není naplněn zjištěním, že poškozený vyhověl příkazu obviněných, aby se svlékl, „z obavy bezprostředně hrozícího násilí z jejich strany“. Toto zjištění vyjadřuje v podstatě jen to, že poškozený měl obavu z násilí obviněných. Nevyjadřuje ale nic o tom, jakým jednáním se obvinění dopustili toho, co zákon v ustanovení § 234 odst. 1 tr. zák. charakterizuje slovy „užije pohrůžky bezprostředního násilí“, to znamená, čím poškozenému hrozili a jak svou pohrůžku dali najevo.

Okresní soud ve Frýdku-Místku na str. 6 odůvodnění svého rozsudku vysvětlil naplnění zákonného znaku, že obvinění „užili ... pohrůžky bezprostředního násilí“, tím, že poškozený byl donucen ke svlečení svých osobních věcí, dále tím, že obvinění byli dva proti jednomu poškozenému, a konečně i tím, že obviněný R. R. chtěl poškozenému strhnout brýle z očí. S těmito právními úvahami a závěry Okresního soudu ve Frýdku-Místku se Nejvyšší soud nemohl ztotožnit. Okolnost, k čemu byl poškozený donucen, nemůže být ztotožňována s tím, jakým způsobem k tomu byl donucen. Jinak řečeno, okolnost, že se poškozený svlékl, neznamená zároveň, že obvinění proti němu užili pohrůžky bezprostředního násilí, zvláště když zjištění, že se poškozený svlékl, nijak nevyjadřuje, jak jednali obvinění z hlediska naplnění uvažovaného zákonného znaku. Ze skutečnosti, že obvinění byli dva a že poškozený byl sám, rovněž nevyplývá nic pokud jde o jednání obviněných z hlediska otázky, zda naplnili posuzovaný zákonný znak trestného činu. Úvaha Okresního soudu ve Frýdku-Místku, že „pohrůžka byla dokonána tím, že obviněný R. R. chtěl poškozenému strhnout brýle z očí“,

nekoresponduje se zjištěním na str. 4 odůvodnění jeho rozsudku, podle něhož tato část jednání obviněného spadala do stadia, kdy poškozený již byl svlečený a požadoval vrácení oblečení. Krajský soud v Ostravě pak toto stadium skutku na str. 5 odůvodnění svého rozsudku označil za stadium po dokonání trestného činu loupeže. Nelze proto přesvědčivě dojít k úsudku, že snaha obviněného R. R. strhnout poškozenému brýle byla jednáním, jímž byl poškozený donucen se svléknout.

K rozsudku Krajského soudu v Ostravě lze jen dodat, že jsou v něm obecné úvahy, které se týkají výkladu zákonného znaku, že pachatel „užije pohrůžky bezprostředního násilí“, a které nejsou nesprávné, avšak ani Krajský soud v Ostravě neuvedl, jakým jednáním obviněných byl tento zákonný znak naplněn v posuzovaném případě.

Výrok o vině trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. tedy nemůže obstát, protože oba soudy chybně takto kvalifikovaly skutek, jehož součástí není žádné zjištění v tom směru, jakým jednáním obvinění naplnili zákonný znak spočívající v tom, že pachatel „užije pohrůžky bezprostředního násilí“. Rozhodnutí tak spočívá na nesprávném právním posouzení skutku ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Mimo rámec tohoto dovolacího důvodu jsou námítky obviněného R. R. směřující proti zjištění, že obvinění vzali poškozenému svlečené šaty a peníze. Dovoláním lze napadat nesprávné právní posouzení skutku, nikoli však samotná skutková zjištění či hodnocení důkazů.

Nejvyšší soud z podnětu dovolání obviněného R. R. zrušil ohledně tohoto obviněného jak napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, tak rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku. Protože takto ve prospěch obviněného R. R. rozhodl z důvodu, který prospívá také obviněnému R. T., zrušil oba rozsudky i ohledně obviněného R. T. Oba rozsudky tudíž byly zrušeny v celém rozsahu. Současně Nejvyšší soud zrušil také všechna další rozhodnutí, která na zrušené rozsudky obsahově navazovala a která zrušením rozsudků pozbyla podkladu. Nejvyšší soud přikázal Okresnímu soudu ve Frýdku-Místku, aby věc obou obviněných v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)